

7.12.2020

Piispainkokouksen lausunto 2/2020 kirkkohallitukselle

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteistyösopimus

Kirkkohallitus on pyytänyt piispainkokoukselta lausuntoa Suomen partiolaiset – Finlands Scouter ry:n ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon välisestä yhteistyösopimuksesta. Piispainkokous toteaa, että kirkolla ja partiolla on pitkä kokemus hyvästä yhteistyöstä Suomen partiolaisten kanssa. Noin 70–80 %:lla lippukunnista on taustayhteisönä luterilainen seurakunta. Piispainkokous on istunnossaan Lapualla 14.–15.9.1983 vahvistanut partiotoiminnan seurakunnan työmuodoksi. Tämän yhteistyön jatkumista piispainkokous pitää edelleen tärkeänä.

Suomen partiolaiset ovat uudistaneet peruskirjaansa. Siinä on sanoitettu uudelleen muun muassa partion hengellisyyttä niin, että se mahdollistaa partiossa olevan tilaa eri uskontokuntiin kuuluville ja myös uskonnottomille partiolaisille. Selkeyden vuoksi peruskirjassa käytetään ilmausta “uskonto tai muu katsomus”, jolla tarkennetaan ajatus siitä, että käsite katsomus pitää sisällään myös uskonnot. Katsomuksella tarkoitetaan siten ”yksilön uskonnollista tai ei-uskonnollista maailmankatsomusta.” Peruskirja määrittelee partion hengellisyyttä muun muassa kuvaillen, että ”Partiolainen tutkii hengellisyyttään ja elää sitä todeksi osana arkeaan. Partiolainen rakentaa uskonnollista tai muuta katsomuksellista identiteettiään.” Peruskirjan mukaan niissä lippukunnissa, joilla on taustayhteisönä uskonnollinen yhteisö, kuten seurakunta, katsomuskasvatusta annetaan ensisijaisesti taustayhteisön tunnustuksen mukaisesti huomioiden kuitenkin lippukunnan jäsenten katsomuksellinen moninaisuus.

Peruskirjan myötä myös partiolupaus muuttui. Lapset ja nuoret sitoutuvat partion arvoihin antamalla partiolupauksen. Lupaus annetaan joka ikäkaudessa ja sen sanamuoto on kaikille yhteinen. Partioihanteet, joihin lupauksessa sitoudutaan, ovat partioliikkeen arvojen perusta. Uusi lupaus on:

”Lupaan parhaani mukaan elää maani ja maailman parhaaksi, kasvaa katsomuksessani ja toteuttaa <ikäkauden> ihanteita joka päivä.”

Partiolupauksessa partiolainen lupaa kasvaa katsomuksessaan, mikä tarkoittaa esimerkiksi kristittyinä, muslimina tai muussa katsomuksessa kasvamista.

Piispainkokous pitää arvokkaana, että partiotoimintaan voi osallistua lapsia ja nuoria riippumatta heidän uskonnollisista yhteisöistään tai katsomuksistaan. Piispainkokous kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että kun partiolupauksesta on poistettu maininta Jumalasta, lupaus on jännitteessä partion arvopohjan kanssa, jossa edelleen mainitaan velvollisuus Jumalaa kohtaan (*Duty to God*).

Piispainkokous toivoo, ettei peruskirjauudistus johda partion etäännyntymiseen kirkoista ja seurakuntien toiminnasta. Piispainkokous pitää sopimusluonnoksessa hyvänä positiivisen uskonnonvapauden korostamista sekä Suomen Partiolaisten sitoutumista tarjoamaan jäsenilleen tunnustuksellista uskontokasvatusta. Tärkeää on huolehtia, että positiivinen uskonnonvapaus mahdollistaa kristittyjen partiolaisten hengellisen kasvamisen ja oman katsomuksen vahvistumisen partiotoiminnassa samalla, kun se avaa oven käydä syvempään dialogiin toisin uskovien kanssa. Piispainkokous pyytää Kirkkohallitusta seuraamaan aktiivisesti Suomen Partiolaisten toiminnan kehittymistä, jotta partiotoiminta sopii edelleen osaksi kirkon lapsi- ja nuorisotyötä. Seurakunnan näkökulmasta on kyse kristillisestä kasteopetuksesta eikä yleisestä katsomuskasvatuksesta.

Yhteistyö Suomen partiolaisten kanssa on välttämätöntä, sillä seurakunnat ovat edelleen taustayhteisönä suurimmalle osalle suomalaisista lippukunnista ja tarjoavat niille tiloja, taloudellista tukea sekä osaamista. Piispainkokouksen mielestä seurakuntien ja lippukuntien tulee tehdä paikallisia sopimuksia yhteistyöstä ja viestiä siitä avoimesti niin, että taustayhteisö näkyy lippukunnan arjessa. Myös yhteistyö katsomuskasvatukseen liittyvän osaamisen vahvistamiseksi on erittäin tarpeellista.

Piispainkokous esittää, että sopimukseen tehtäisiin seuraavat tarkennukset:

- Sopimuksen kohdassa 1. avataan katsomuskasvatuksen eri ulottuvuuksia.
- Seppotoimintaa ja seppo-käsite on aiheellista selittää sopimuksen kohdan 3 yhteydessä.
- Edellä mainitun kokonaisuuden neljännen kohdan tekstiä täydennettäisiin: kannustaa seurakuntia, jotka toimivat lippukuntien taustayhteisönä, tukemaan lippukuntia kasvatustyönsä toteuttamisessa esimerkiksi tarjoamalla osaamista, tiloja, taloudellista tukea sekä tukemalla katsomuskasvatukseen liittyvää uskonnon harjoittamista.
- Sopimuksen kohdassa 3. Yhteistyön periaatteet todetaan peruskirjaa siteeraten, että seurakuntataustainen ”lippukunta antaa ensisijaisesti Suomen ev.-lut. kirkon tunnustuksen mukaista uskontokasvatusta huomioiden kuitenkin jäsentensä katsomusten moninaisuuden”. Sana ”ensisijaisesti” on sopimusluonnoksessa ongelmallinen, sillä se on tulkittavissa siten, että myös seurakuntataustainen lippukunta antaa myös muuta kuin taustayhteisönsä tunnustuksen mukaista uskontokasvatusta. Piispainkokouksen mielestä se tulisi poistaa sopimuksesta tulkintaepäselvyyksien vuoksi. Sana ”ensisijaisesti” on turha senkin vuoksi, että virkkeen loppuosa toteaa jäsenten katsomuksellisen moninaisuuden huomioon ottamisen.

Edellä esitetyin perusteluin ja tarkennuksin piispainkokous puoltaa yhteistyösopimuksen tekemistä.